SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2017/1789

2017 m. rugsėjo 25 d.

kuriuo panaikinamas Sprendimas 2009/415/EB dėl perviršinio deficito Graikijoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 12 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

(1) 2009 m. balandžio 27 d. Tarybos sprendimu 2009/415/EB ([1]), priimtu remiantis Komisijos rekomendacija, pagal Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – EB sutartis) 104 straipsnio 6 dalį Taryba nusprendė, kad Graikijoje susidaręs perviršinis deficitas. Taryba pažymėjo, kad 2007 m. valdžios sektoriaus deficitas siekė 3,5 % BVP, taigi viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę, o 2008 m. buvo 3,6 % BVP (atmetus vienkartines priemones, arba 3,4 % BVP, įskaitant vienkartines priemones). Numatyta, kad 2009 m. valdžios sektoriaus deficitas turėjo būti 4,4 % BVP (arba 3,7 %, įskaitant vienkartines pajamas). Valdžios sektoriaus bendroji skola 2007 m. buvo 94,8 % BVP, o 2008 m. – 94,6 % BVP, t. y. gerokai didesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Remiantis Komisijos 2009 m. sausio mėn. tarpine prognoze, valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis turėjo toliau didėti iki 96,3 % BVP 2009 m. ir iki 98,5 % BVP 2010 m.;

(2) 2009 m. balandžio 27 d., vadovaudamasi EB sutarties 104 straipsnio 7 dalimi ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 ([2]) 3 straipsnio 4 dalimi ir remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba pateikė Graikijai skirtą rekomendaciją ištaisyti perviršinio deficito padėtį ne vėliau kaip 2010 m., patikimai ir tvariai sumažinant valdžios sektoriaus deficitą, kad jis nesiektų 3 % BVP. Tuo tikslu Taryba nustatė 2009 m. spalio 27 d. terminą, iki kurio Graikijos Vyriausybė turėjo imtis veiksmingų priemonių;

(3) 2009 m. lapkričio 30 d. Taryba, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 126 straipsnio 8 dalimi, nustatė, kad Graikija nesiėmė veiksmingų priemonių; todėl 2010 m. vasario 16 d. Taryba, vadovaudamasi Komisijos rekomendacija ir SESV 126 straipsnio 9 dalimi, įspėjo Graikiją, kad ji imtųsi priemonių perviršinio deficito padėčiai ištaisyti ne vėliau kaip 2012 m. Taryba taip pat nustatė 2010 m. gegužės 15 d. terminą, iki kurio turi būti imtasi veiksmingų priemonių;

(4) labai pablogėjus Graikijos valdžios sektoriaus finansų būklei, valstybės narės, kurių valiuta yra euro, Graikijos prašymu 2010 m. nusprendė suteikti Graikijai paramą stabilumui užtikrinti, kad būtų užtikrintas finansinis stabilumas visoje euro zonoje, kartu su Tarptautinio valiutos fondo suteikta daugiašale pagalba. Nuo 2012 m. kovo mėn. valstybių narių, kurių valiuta yra euro, parama buvo teikiama Europos finansinio stabilumo fondo (EFSF) paskolos forma;

(5) 2010 m. gegužės 10 d. pagal SESV 126 straipsnio 9 dalį ir 136 straipsnį Taryba priėmė Sprendimą 2010/320/ES ([3]), skirtą Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti ne vėliau kaip iki 2014 m.;

([1]) 2009 m. balandžio 27 d. Tarybos sprendimas 2009/415/EB dėl perviršinio deficito Graikijoje (OL L 135, 2009 5 30, p. 21).
([2]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).
([3]) 2010 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimas 2010/320/ES, skirtas Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 145, 2010 6 11, p. 6).

(6) Sprendimas 2010/320/ES buvo keletą kartų iš esmės keičiamas. Jis išdėstytas nauja redakcija 2011 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimu 2011/734/ES ([1]). Vėliau, 2011 m. lapkričio 8 d.–2012 m. gruodžio mėn., Sprendimas 2011/734/ES buvo keletą kartų iš esmės pakeistas ([2]);

(7) 2015 m. liepos 8 d. Graikija paprašė finansinės pagalbos pagal Europos stabilumo mechanizmą (toliau – ESM) trejų metų paskolos forma, ir 2015 m. liepos 12 d. buvo pasiektas principinis susitarimas dėl ne daugiau kaip 86 000 mln. EUR paskolos suteikimo Graikijai;

(8) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 472/2013 ([3]), ypač jo 7 straipsniu, valstybė narė, ESM prašanti skirti finansinę pagalbą, turi parengti makroekonominio koregavimo programą (toliau – programa) Tarybai tvirtinti. Tokia programa turėtų būti užtikrinta, kad būtų priimtas reformų, reikalingų viešųjų finansų tvarumui didinti ir reglamentavimo aplinkai gerinti, rinkinys;

(9) Graikijos parengta programa buvo patvirtinta Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/1411 ([4]). Susitarimo memorandumą dėl specialių ekonominės politikos sąlygų Komisija, veikdama ESM vardu, ir Graikijos valdžios institucijos pasirašė 2015 m. rugpjūčio 19 d.;

(10) 2015 m. rugpjūčio 19 d., remdamasi Komisijos rekomendacija ir vadovaudamasi SESV 126 straipsnio 9 dalimi, Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2015/1410 ([5]) ir įspėjo Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti ne vėliau kaip iki 2017 m.;

(11) pagal Reglamento (ES) Nr. 472/2013 10 straipsnio 2 dalies a punktą Graikijai netaikyta pareiga pateikti atskirą ataskaitą pagal perviršinio deficito procedūrą ir ji pateikė ataskaitą pagal programą;

(12) 2016 m. birželio mėn. Graikija sėkmingai užbaigė pirmąją programos peržiūrą. 2017 m. birželio 15 d. euro grupė palankiai įvertino tai, kad Graikija sėkmingai įgyvendino prioritetinius veiksmus, susijusius su antrąja peržiūra, sudarydama sąlygas tą peržiūrą užbaigti. 2016 m. gegužės 24 d. ir 2017 m. birželio 15 d. euro grupės posėdžiuose paaiškintos priemonės, kurių prireikus bus imtasi siekiant užtikrinti Graikijos skolos tvarumą, kai programa bus sėkmingai užbaigta;

(13) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 12 dėl perviršinio deficito procedūros 4 straipsnį Komisija teikia tai procedūrai vykdyti reikalingus duomenis. Taikydamos tą protokolą, pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 479/2009 ([6]) 3 straipsnį valstybės narės du kartus per metus, t. y. iki balandžio 1 d. ir iki spalio 1 d., turi pranešti valdžios sektoriaus deficito ir skolos duomenis ir kitus susijusius kintamuosius;

(14) Taryba priima sprendimus panaikinti sprendimus dėl perviršinio deficito, remdamasi pateiktais duomenimis. Be to, sprendimas dėl perviršinio deficito padėties turėtų būti panaikintas tik jei pagal Komisijos prognozes numatoma, kad prognozės laikotarpiu deficitas neviršys Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ([7]);

([1]) 2011 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimas 2011/734/ES, skirtas Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 296, 2011 11 15, p. 38).

([2]) 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas 2011/791/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2011/734/ES, skirtas Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 320, 2011 12 3, p. 28); 2012 m. kovo 13 d. Tarybos sprendimas 2012/211/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2011/734/ES, skirtas Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 113, 2012 4 25, p. 8), 2012 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas 2013/6/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2011/734/ES, skirtas Graikijai, kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 4, 2013 1 9, p. 40).

([3]) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1).

([4]) 2015 m. rugpjūčio 19 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1411, kuriuo patvirtinama Graikijos makroekonominio koregavimo programa (OL L 219, 2015 8 20, p. 12). Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1411 buvo dar kartą paskelbtas visomis oficialiomis kalbomis OL L 91, 2016 4 7, p. 27.

([5]) 2015 m. rugpjūčio 19 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1410, kuriuo Graikija įspėjama, kad imtųsi deficito mažinimo priemonių, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (OL L 219, 2015 8 20, p. 8). Sprendimas (ES) 2015/1410 buvo dar kartą paskelbtas visomis oficialiomis kalbomis OL L 91, 2016 4 7, p. 18.

([6]) 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo (OL L 145, 2009 6 10, p. 1).

([7]) Remiantis „Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo sąlygomis bei stabilumo ir konvergencijos programų formos ir turinio gairėmis“, dėl kurių Ekonomikos ir finansų komitetas (EFK) susitarė 2017 m. gegužės 15 d. Žr. http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf.

(15) remiantis Komisijos (Eurostato) duomenimis, pateiktais pagal Reglamento (EB) Nr. 479/2009 14 straipsnį, Graikijai 2017 m. balandžio mėn. pateikus pranešimą, įvykus pirmajai programos peržiūrai ir remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, pagrįstai daromos šios išvados:

— nuo 2009 m., kai deficitas pasiekė aukščiausią 15,1 % BVP lygį, valdžios sektoriaus balansas nuolat gerėjo: 2015 m. deficitas sumažėjo iki 5,9 % BVP (3,2 % BVP atėmus grynąjį valdžios sektoriaus veiksmų, susijusių su parama finansų sektoriui, poveikį, remiantis Eurostato duomenimis), ir galiausiai 2016 m. susidarė 0,7 % BVP perteklius ([1]). Apskritai deficito sumažėjimą daugiausia lėmė išlaidų ribojimas ir valdžios sektoriaus pajamų konsolidavimas;

— atsižvelgiant į vykdant pirmąją peržiūrą priimtą fiskalinį paketą, kurio prognozuojamas poveikis per 2018 m. bus 3 % BVP, ir priemones, dėl kurių susitarta vykdant antrąją peržiūrą ir kuriomis siekiama iš dalies kompensuoti nacionalinės socialinio solidarumo pajamų programos diegimo poveikį biudžetui, Komisijos 2017 m. pavasario prognozėje 2017 m. numatomas 1,2 % BVP deficitas ir, darant prielaidą, kad politika nesikeis, 2018 m. numatomas 0,6 % BVP perteklius. Tikimasi, kad priemonės, išdėstytos 2018–2021 m. vidutinės trukmės fiskalinėje strategijoje, kurią Graikijos valdžios institucijos priėmė 2017 m. gegužės mėn. po Komisijos 2017 m. pavasario prognozės galutinio termino, pagerins 2018 m. ir vidutinės trukmės laikotarpiu numatomus fiskalinius rezultatus. Todėl numatoma, kad prognozės laikotarpiu deficitas liks mažesnis už Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę;

— dėl didelio biudžeto deficito, mažėjančio nominaliojo BVP ir finansinės paramos bankų sektoriui, taip pat nepaisant didelio skolos restruktūrizavimo 2012 m., Graikijos valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis padidėjo nuo 109,4 % 2008 m. ([2]) iki 179,0 % 2016 m. Graikijos skolos ir BVP santykis nuo 177,4 % 2015 m. padidėjo iki 179,0 % 2016 m., kadangi fiskalinis perteklius 2016 m. buvo iš dalies naudojamas pakankamoms grynųjų pinigų atsargoms sukaupti. Šis padidėjimas taip pat susijęs su papildomu teigiamu atsargų ir srautų koregavimu dėl tolesnio įsiskolinimo mažinimo, kuris pagal statistines taisykles nėra įtraukiamas į valdžios sektoriaus skolą. Prognozuojama, kad skolos ir BVP santykis 2017 m. išliks iš esmės stabilus, nes tęsiama įsiskolinimo mažinimo programa, bet numatoma, kad 2018 m. jis sumažės iki 174,6 % BVP dėl fiskalinio pertekliaus ir palankių ciklo sąlygų;

(16) 2017 m. balandžio mėn. Komisijai (Eurostatui) paskelbus Graikijos 2016 m. fiskalinius rezultatus ir remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, Graikija tenkina sąlygas, kad Taryba panaikintų savo sprendimą dėl perviršinio deficito Graikijoje. 2017 m. birželio 15 d. euro grupės susitikime kartu taip pat aptarti įvairūs elementai, įskaitant vidutinės trukmės fiskalinę trajektoriją, kurie yra svarbūs Komisijos rekomendacijai Tarybai panaikinti savo sprendimą dėl perviršinio deficito Graikijoje;

(17) nuo 2017 m., t. y. metų po perviršinio deficito padėties ištaisymo, Graikija turi užtikrinti Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimų laikymąsi ir bus toliau stebima pagal programą, kuri apima laikotarpį iki 2018 m. vidurio. Po to Graikija turėtų tinkamu tempu toliau siekti savo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, kartu laikytis išlaidų kriterijaus ir atitikti skolos kriterijų pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 1a dalį;

(18) pagal SESV 126 straipsnio 12 dalį Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito panaikinamas, kai, Tarybos nuomone, perviršinio deficito padėtis atitinkamoje valstybėje narėje ištaisoma;

(19) Tarybos nuomone, perviršinio deficito padėtis Graikijoje buvo ištaisyta, todėl Sprendimas 2009/415/EB turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Atlikus bendrą įvertinimą, daroma išvada, kad perviršinio deficito padėtis Graikijoje yra ištaisyta.

([1]) Remiantis Eurostato duomenimis, pirminis valdžios sektoriaus balansas 2016 m. buvo 3,9 % BVP. Pagal programoje pateiktą apibrėžtį pirminis balansas buvo 4,2 % BVP. Pagal programoje pateiktą apibrėžtį neįtraukiamos vienkartinės bankų rekapitalizavimo sąnaudos, su migracija susijusios išlaidos atėmus Sąjungos pervedimus, pervedimai, susiję su valstybių narių, kurių valiuta yra euro, sprendimais dėl euro zonos nacionalinių centrinių bankų pajamų (vertybinių popierių rinkų programos ir susitarimo dėl grynojo finansinio turto pelnui lygiaverčio pelno) ir dalis iš privatizavimo gautų pajamų, bet įtraukiamas likęs neperžiūrėtų grąžinamų mokesčių kiekio pokytis.

([2]) Skolos ir BVP santykis 2008 m. buvo padidintas, palyginti su pirmą kartą paskelbta verte – 94,6 % BVP, atsižvelgiant į statistinių patikslinimų poveikį valdžios sektoriaus skolai ir BVP.

2 straipsnis

Sprendimas 2009/415/EB panaikinamas.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2017 m. rugsėjo 25 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. MAASIKAS